

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 36071-06-18

לפני כב' השופט אביגדור דורות

המבקשת:

עיריית ירושלים
ע"י ב"כ עוה"ד א' בר-עם, ט' יקר

נגד

המשיבה:

עמותת בר קיימא לתרבות אמנות מוסיקה ושלוש
ע"י ב"כ עוה"ד יוסי חביליו

החלטה

- 1
- 2
- 3 1. לפניי בקשת רשות ערעור דחופה, על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת א'
- 4 אייכנשטיין שמלה), מיום 14.6.18, בגדרה נדחתה בקשתה של עיריית ירושלים (להלן: "העירייה"),
- 5 למתן צו מניעה זמני שיאסור על המשיבה, או מי מטעמה, לקיים ביום 18.6.18 אירוע להשקת הספר
- 6 נכבה בעברית "יומן מסע פוליטי" במבנה ובחצרים של הנכס המצוי ברחוב שיריזלי 6 בירושלים, הידוע
- 7 גם כגלריית ברבור (להלן: "הנכס"). עיריית ירושלים ביקשה כי תינתן לה רשות ערעור ובית המשפט
- 8 ידון בבקשה כבערעור עצמו וינתן צו המניעה המבוקש.
- 9
- 10 2. המשיבה פועלת בנכס במבנה שמשמש בחלקו כגן ילדים ובחלקו השני כגלריה. בשנים
- 11 הראשונות (החל משנת 2005), הופעלה הגלריה על ידי המנהל הקהילתי לב העיר, כאשר החל ביום
- 12 1.1.15, מופעלת הגלריה באופן בלעדי על ידי המשיבה. המשיבה מחזיקה בנכס באופן בלעדי החל
- 13 מאותו מועד בהסכמת וברשות העירייה. בגלריה מתקיימות תערוכות אומנות, לצד פעילות תרבותית
- 14 וקהילתית, הכוללת הופעות מוזיקה ומחול, שירה, תאטרון, הרצאות ומכשירים קהילתיים.
- 15
- 16 3. ביום 7.6.17 הגישה העירייה לבית משפט קמא תביעה לפינוי ולסילוק יד בסדר דין מקוצר כנגד
- 17 המשיבה. בכתב התביעה צוין כי לפני ינואר 2015 הופעלה גלריית ברבור על ידי המשיבה בחסות
- 18 ובתמיכה כספית של המנהל הקהילתי, אשר הופסקה בינואר 2015. עוד נטען בכתב התביעה כי
- 19 המשיבה קיבלה תזקה בנכס, באמצעות המנהל הקהילתי, באישורה ובהסכמתה של העירייה ומעמדה
- 20 של המשיבה בנכס היה מעמד של בר רשות מטעם העירייה, עד לביטולה של רשות זו. בכתב התביעה
- 21 נטען כי מאחר ולא עלה בידי העירייה להגיע להבנה עם המשיבה בדבר פינוי בהסכמה של הנכס, נשלח
- 22 ביום 8.2.17 מכתב מאת מ"מ ראש צוות נכסים באגף היועץ המשפטי לעירייה הדורש את פינוי הנכס
- 23 והשבת החזקה בו לידי העירייה בתוך 90 ימים. בכתב התביעה נטען כי הרשות שניתנה למשיבה

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

דע"א 36071-06-18

לפני כב' השופט אביגדור דורות

- 1 להחזיק בנכס בוטלה כאמור ואילו המשיבה עושה דין לעצמה וממשיכה להחזיק בנכס בניגוד לרצון
 2 הבעלים שהיא העירייה. המשיבה הגישה בקשת רשות להתגונן ובית משפט קמא התיר למשיבה
 3 להתגונן מפני התביעה.
 4
 5 4. ביום 12.4.18 התנהל דיון קודם בבית משפט קמא בבקשת העירייה למנוע אירוע אחר לקראת
 6 יום הזיכרון, ובית משפט קמא דחה בהחלטה מנומקת שניתנה ביום הדיון את הבקשה. באותה
 7 החלטה צוין כי אף אם יש לעירייה עילת תביעה רצינית שראויה להתברר, ספק אם הסעד שנועד למנוע
 8 מהמשיבה לערוך אירועים כאלה, כל עוד לא ניתן צו פינוי, נועד לשרת את הסעד העיקרי או להבטיח
 9 את קיומו התקין של ההליך.
 10
 11 5. ביום 5.6.18 נודע לעירייה כי המשיבה עומדת לקיים בנכס אירוע השקה לספר בשם "נכבה
 12 בעברית" – יומן מסע פוליטי, שראה אור לאחרונה. על פי נספח א' לבקשה, תוכנית הערב כוללת
 13 השתתפות של מר איתן רייך, מראשוני עמותת "זוכרות", איתן ברונשטיין שהוא מייסד עמותת
 14 "זוכרות" ומנחת הערב היא אוצרת הגלריה של עמותת "זוכרות". על פי נספח א' לבקשה, לטענת
 15 מחברי הספר, הנכבה לא הייתה נקודת ההתחלה של תהליך נישול הפלסטינים משטחי מדינת ישראל
 16 של היום, אלא שיאו. על פי תיאור הספר בנספח א', תהליך זה החל עם ההגירה הציונית משטחי
 17 פלסטין ההיסטורית, לקראת סוף המאה ה-19, ונמשך ברצף עד ימינו. לטענת העירייה, עמותת
 18 זוכרות היא עמותה אנטי ציונית בעלת דיעות קיצוניות ובעלת מניפסט פוליטי.
 19
 20 6. בית משפט קמא קבע בהחלטתו כי מבלי להביע עמדה באשר לשימוש הראוי בנכס עירוני שהנו
 21 משאב יקר, ומבלי שישתמע מכך כי השימוש שעושה המשיבה בנכס הוא שימוש ראוי בנכס עירוני, לא
 22 ניתן להושיט לעירייה את הסעד הזמני המתבקש על ידה במסגרת תביעת פינוי. הנימוק שנתן בית
 23 משפט קמא להחלטה, נעוץ בכלל כי הענקת סעד זמני נועדה לשמור על קיומה של מערכת נסיבות
 24 השוררת בעת הגשת התובענה וכן בכלל כי הסעד הזמני המבוקש, צריך לשרת את הסעד הקבוע בתיק
 25 העיקרי. בית המשפט קמא הפנה להחלטתו הקודמת מיום 12.4.18, שם נקבע כי ספק אם הסעד שנועד
 26 למנוע מהמשיבה לערוך אירועים מסוג זה, כל עוד לא ניתן צו הפינוי, נועד לשרת את הסעד העיקרי
 27 או להבטיח את קיומו התקין של ההליך.
 28
 29 7. העירייה טוענת בבקשה שלפני (סעיף 13 לבקשה), כי היא הבעלים של הנכס והמשיבה מחזיקה
 30 בנכס שלא כדין במעמד של פולשת ומסיגת גבול בנכס. נטען כי נוהלי ההקצאה של העירייה לנכסים
 31 ציבוריים, אוסרים כל פעילות פוליטית או מעין פוליטית, מן הסוג שהמשיבה מבקשת לקיים בנכס.
 32 בהקשר זה הפנתה העירייה לפסק דינו של בית המשפט לעניינים מנהליים בבאר שבע מיום 15.5.18,
 33 בעת"מ 21177-01-18 פורום דו קיום בנגב לשוויון אזרחי נגד ראש עיריית באר שבע (להלן: "עניין
 34 פורום דו קיום"). באותו מקרה נחתם הסכם הקצאה בין עיריית באר שבע לעותר, על פיו קיבל העותר

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 36071-06-18

לפני כב' השופט אביגדור דורות

- 1 רשות להשתמש במבנה של העירייה למטרת קיום פעילות קהילתית למשך חמש שנים, כאשר העותר
2 התחייב בהסכם ההקצאה להשתמש במבנה למטרת קיום פעילות קהילתית בלבד ולא לשום מטרה
3 אחרת. בהסכם צוין כי לא יעשה שימוש במבנה לפעילות פוליטית ו/או מפלגתית. בעקבות קיום שורת
4 אירועים בשנים 2016 ו-2017, הודיעה העירייה לעותר על החלטת ראש העירייה להורות על ביטול
5 הסכם ההקצאה. כנגד החלטת הביטול, הוגשה העתירה המנהלית. בית המשפט קבע כי השאלה
6 המרכזית הנה שאלה תוזית ולא שאלה של חופש ביטוי. נקבע כי העותר הפר את הסכם ההקצאה
7 הפרה יסודית ומשום כך החלטת הביטול את הסכם ההקצאה הייתה חוקית, סבירה ומצודקת ואין
8 עילה להתערב בה.
9
- 10 8. לטענת העירייה, גם בעניינינו האירוע המתוכנן למחר, הנו אירוע החורג מכל מסגרת של פעילות
11 אומנותית או תרבותית, והנו אירוע פוליטי מובהק. נטען כי המשיבה מנצלת את החוקה שלא כדין
12 במבנה ואת העובדה שהחוקה אינה מעוגנת בחוזה רשות שימוש כנדרש, כדי לעשות במבנה אירוע
13 המתעלם מן ההנחיות המחייבות מטעמה של העירייה, ומן הנוהל וההוראות של משרד הפנים ביחס
14 לשימוש המותר במבנה ציבורי. עוד נטען כי למשיבה קיימת האפשרות לקיים אירועים בעלי אופי
15 פוליטי במבנים חלופיים שאינם ציבוריים, ושבהם אין מגבלות החלות על שימוש בנכס ציבורי.
16
- 17 9. באי כוח הצדדים הפנו את תשומת הלב לפסק דינו של בית המשפט העליון בעע"מ 3307/04, קול
18 אחד בגליל ואח' נ' המועצה האזורית משגב (2005) (להלן: "עניין קול אחד בגליל"), וכן לפסק הדין
19 בעע"מ 2914/06, מחסום וואטש נ' ראש עיריית באר שבע (2006) (להלן: "עניין מחסום וואטש").
20 בפסק הדין הראשון נקבע כי שטחיה הציבוריים של רשות מקומית מהווים במה אפקטיבית לשם
21 השמעת דעות והחלפת רעיונות, ועל כן שלילת נגישותם לפני הביטוי הפוליטי עלול לפגוע קשות בעקרון
22 חופש הביטוי. עוד נקבע כי על הרשות המקומית לפתוח את מתקניה המיועדים לשימוש הקהל הרחב,
23 תוך מתן אפשרות להבעת דיעות שונות ובכלל זה לאפשר מתן במה לביטוי פוליטי, מבלי להגביל את
24 הביטוי לו היא נוהגת במה, על פי תוכנו. כן נקבע כי איסור על עריכת פעילות והתכנסות בעלת אופי
25 פוליטי או מעין פוליטי, יחול אך ורק על המתקנים המשמשים את המועצה בעבודתה ועל בתי הספר.
26 בפסק הדין השני, נקבע כי מאחר שהמבנה בו עמדה להתקיים תערוכת ציורים "מחסומים ללא
27 גבול", הנו מרכז מורים פדגוגי המשמש את המועצה בעבודתה (מרכז הוראה למורים), מותר היה
28 לאסור את הפעילות הפוליטית בו.
29
- 30 10. בעניינינו, כפי שמפורט על ידי העירייה בבקשתה למתן רשות ערעור, המשיבה מחזיקה במבנה
31 מבלי שהחזיקה מעוגנת בחוזה רשות שימוש. כמו כן, אין ספק שהמבנה לא הוקצה למשיבה על פי
32 נוהל הקצאת מקרקעין של העירייה. בכתב התביעה שהוגש לבית משפט קמא, צוין כי המשיבה פנתה
33 בחודש מרץ 2015 לעירייה בבקשה להקצות לה את המבנה, בהתאם לנוהל ההקצאות (נספח ד' לכתב
34 התביעה). בחודש יולי 2015 השיבה מנהלת מח' הקצאות בעירייה לבקשה והבהירה כי מאחר

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 18-06-36071

לפני כב' השופט אביגדור דורות

- 1 בהחלטה זו כדי למנוע זאת. שנית, נקבע כי ראוי שהתיק העיקרי יישמע בהקדם האפשרי ויוכרע לגופו
2 בטרם הפגרה. אני מסכים עם שתי הערות אלה.
3
- 4 15. מעבר לדרוש אציין, כי על פי פסקי הדין בעניין קול אחר בגליל ובעניין מחסום ווטש, האיטור
5 על עריכת פעילות והתכנסות בעלת אופי פוליטי או מעין פוליטי, יחול אך ורק על מתקנים המשמשים
6 את העירייה (או הרשות המקומית) בעבודתה, כגון המבנה ששימש את המועצה כמרכז הוראה למורים
7 בעניין מחסום ווטש. בעניינו, מדובר בנכס אשר הוחזק ברשות על ידי המשיבה, עד לביטול הרשות
8 על ידי העירייה בהודעתה מחודש פברואר 2017, ואינו משמש את העירייה בפעילותה השוטפת.
9 משנשאל ב"כ העירייה במהלך הדיון בכל הנוגע לשימוש בנכס בעת הזאת על ידי המשיבה לשם
10 הפעילות "הרגילה" (גלריה בה מתקיימות תערוכות ואמנות לצד פעילות תרבותית), השיב כי יתר
11 הפעולות התרבותיות והפעלת הגלריה מותרים בשלב זה והעירייה לא תימנע פעילות זו עד לפינוי
12 המשיבה מן הנכס. מכאן, שהנכס אינו משמש את העירייה בשלב זה לעבודתה והאיטור על עריכת
13 פעילות והתכנסות בעלת אופי פוליטי, אינו חל לכאורה על פי פסק הדין בעניין קול אחר בגליל.
14
- 15 16. עוד הסתמכה העירייה על הוראת סעיף 3ב(ב) לחוק יסודות התקציב, תשמ"ה – 1985. אין
16 בסעיף זה כדי לשנות את המסקנה אליה הגיע בית המשפט קמא. סעיף זה מסמיך את שר האוצר
17 להפחית מהסכומים שיש להעבירם לגוף מתוקצב וגוף נתמך, אם ראה כי גופים אלה הוציאו הוצאות
18 הקשורות, בין היתר, בשלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית או בציון יום
19 העצמאות או יום הקמת המדינה כיום אבל. הוראה זו מאפשרת לפגוע תקציבית בעירייה אם היא
20 מוציאה הוצאות הקשורות באותן פעילויות. הסעיף אינו רלבנטי כאשר מדובר בגוף פרטי המחזיק
21 בנכס עירוני ומבקש לערוך בו פעילות בניגוד לעמדתה של העירייה, הפועלת משפטית על מנת למנוע
22 מהגוף הפרטי לקיים פעילות בעלת אופי פוליטי.
23
- 24 17. לאור כל האמור, הבקשה נדחית.
25 אין צו להוצאות.
26
- 27 המזכירות תשלח ההחלטה לבאי כוח הצדדים בפקסימיליה ותודיע להם על ההחלטה טלפונית.
28
29 ניתנה היום, ד' תמוז תשע"ח, 17 יוני 2018, בהעדר הצדדים.

אביגדור דורות, שופט